

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/205/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8111226258
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8111226258.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Karola Krochtu v právnej veci žalobcu: H. N., Z. & V., T. XXXX, N., Z., zast. JUDr. Andreou Havlátovou Rajczyovou, advokátkou so sídlom Žižkova 6, 040 01 Košice, proti žalovanému: Slovenský pozemkový fond, Búdkova 36, Bratislava, IČO: 17 335 345, zast. Advokátska kancelária Mandzák a spol., s.r.o., Zámocká 5, 811 01 Bratislava, za účasti Okresného prokurátora v T., Y. XX, XXX XX T., o zaplatenie 23.182.672,11 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu a žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 13C/213/2011-1708 zo dňa 05.05.2016 takto

rozhodol:

Sudca Y. T. C. nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na OS Prešov pod sp. zn. 13C/213/2011.

Zrušuje uznesenie vo výroku o zamietnutí nároku žalobcu na prerušenie konania zo dňa 02.02.2016.

Zrušuje uznesenie vo výroku o zastavení konania a v súvisiacom výroku o trovách konania a v uvedenom rozsahu vracia vecc súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania zo dňa 02.02.2016 doručený súdu 04.02.2016. Ďalším výrokom zastavil konanie. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. §§ 14 ods. 3; 15a ods. 5; 41 ods. 2; 42 ods. 3; 109 ods. 2 písm. c); 141a ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, § 3 ods. 3 zák. č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky, podľa čl. 72; 125 ods. 2; 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, § 38 ods. 1 zák. č. 38/1993 Zb. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky.

3. Konštatoval, že v danom prípade sa žalobca domáha prerušenia konania z dôvodu, že na Ústavnom súde Slovenskej republiky sa vedie konanie o súlade § 141a v spojení s § 372u O.s.p. s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky pod sp. zn. PL ÚS 30/2015 a do vyriešenia tejto otázky ústavným súdom nemôže súd vo veci konať. S týmto názorom žalobcu však nemožno súhlasiť. Ďalšie konanie a rozhodnutie v tejto konkrétnej veci nezávisí od rozhodnutia v uvedenom konaní na ústavnom súde, a toto by preto mohlo byť dôvodom len pre fakultatívne prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 O.s.p. Samotné začatie konania (ktoré sa začína podaním návrhu), prípadne prijatie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov na Ústavnom súde SR (ak je podané oprávnenou osobou a má predpísané náležitosti) totiž v žiadnom prípade nemôže byť dôvodom na obligatórne prerušenie konania, v ktorom by sa tieto predpisy mali aplikovať. V zmysle ústavy a § 38 ods. 1 Zákona o organizácii Ústavného súdu SR okrem zákonodarcu (len) ústavný súd môže všeobecne pozastaviť účinnosť napadnutých právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení (ak ich ďalšie uplatňovanie môže ohroziť základné práva alebo slobody). Bolo by preto v rozpore s princípmi právneho štátu, ak by

iné orgány svojimi faktickými úkonmi alebo inými rozhodnutiami toto ustanovenie obchádzali a podľa platných a účinných zákonov nepostupovali. V opačnom prípade by totiž v rozpore s ústavnými princípmi zákonodarnej moci, ktorá samostatne patrí výlučne Národnej rade SR (s ohľadom na okruh oprávnených subjektov, ktoré majú negatívnu zákonodarnú právomoc vždy iba v spojení s rozhodnutím ústavného súdu), už každé začatie konania o súlade právnych predpisov na ústavnom súde (bez rozhodnutia ústavného súdu) znamenalo povinnosť neaplikovať napadnuté právne predpisy, resp. prerušiť konanie, v ktorom sa majú aplikovať a ust. § 38 ods. 1 cit. zákona by bolo len obsolentnou právnou normou. Takýto záver by však bol v zjavnom rozpore s princípmi právneho štátu a princípom prezumpcie ústavnosti, ktorý je jeho imanentnou súčasťou, v ktorom sa platné a účinné právne normy majú aplikovať.

4. Vo vzťahu k poukazu žalobcu na iné rozhodnutie všeobecného súdu o prerušení konania v obdobnej veci súd prvej inštancie uviedol, že právny poriadok Slovenskej republiky nie je založený na systéme súdnych precedensov a toto rozhodnutie v inej veci preňho nie je záväzné. Navyiac v uvedenej veci bolo rozhodnutie vydané v odlišnej procesnej situácii (ešte pred posudzovaním predpokladov na oslobodenie od súdnych poplatkov a povinnosti zložiť preddavok na trovy konania) a odvolací súd, ako vyplýva z odôvodnenia jeho uznesenia, povinnosť prerušenia konania riešil v súvislosti s otázkou potreby (a zrejme aj jej zistenia) zaslania vlastného návrhu (na začatie konania o súlade právnych predpisov) Ústavnému súdu SR. V tomto konaní však súd tak, ako to bolo uvedené v jeho rozhodnutí o predchádzajúcom návrhu na prerušenie konania, v konkrétnych okolnostiach prípadu k tomuto záveru nedospel.

5. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že samotné konanie o súlade právnych predpisov nie je takou skutočnosťou, ktorá by tvorila prekážku ďalšieho pokračovania v konaní, a mohlo by byť dôvodom len na fakultatívne prerušenie konania (z rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/99/2015 zo dňa 31.3.2016).

6. V danom prípade žalobca vo svojom návrhu na prerušenie konania zo dňa 02.02.2016 okrem toho, že sa na Ústavnom súde Slovenskej republiky vedie konanie o súlade § 141a v spojení s § 372u O.s.p. s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky pod sp. zn. PL ÚS 30/2015, neuviedol žiadne iné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali prerušenie konania, a keďže súd túto skutočnosť v konkrétnych okolnostiach prípadu nepovažoval za dôležitý dôvod na prerušenie konania a nezistil ani žiadne iné okolnosti, ktoré by to odôvodňovali, návrh na prerušenie konania zamietol.

7. Vo vzťahu k povinnosti zložiť preddavok na trovy konania uloženej žalobcovi uznesením Okresného súdu Prešov č.k. 13C/213/2011 - 1576 zo dňa 21.12.2015 súd prvej inštancie uviedol svoje zistenie, že stanovená 60 dňová lehota na zaplatenie preddavku na trovy konania od doručenia tohto uznesenia 18.01.2016 žalobcovi uplynula dňa 18.03.2016, žalobca ho do dnešného dňa nezložil a žalovaný rovnaký preddavok na trovy konania v stanovenej lehote zložil, a preto je potrebné aplikovať ustanovenie § 141a O.s.p., podľa ktorého v takom prípade súd konanie v lehote 15 dní od uplynutia lehoty na zloženie preddavku na trovy konania zastaví. Lehota na zastavenie konania nie je prekluzívna, podobne ako všetky ostatné lehoty v Občianskom súdnom poriadku stanovené pre úkony súdu, má len poriadkovú povahu, a jej uplynutie, i v dôsledku potreby jej predĺženia z dôvodu ďalších neskorších súvisiacich procesných úkonov žalobcu a nutnosti ich posúdenia, nezbavuje súd povinnosti konať podľa zákona.

8. Preto súd prvej inštancie toto konanie pre nezloženie preddavku na trovy konania zo strany žalobcu vzhľadom na všetky vyššie uvedené zistenia obligatórne zastavil.

9. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie právne podľa ust. § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p.

10. Konštatoval, že v danom prípade nebolo možné uvažovať o posúdení úspechu účastníkov v konaní, pretože konanie začaté na základe návrhu žalobcu, resp. jeho právneho predchodcu, bolo bez meritórneho prejednania veci zastavené až neskôr po začatí konania práve v súvislosti s rovnocennou k tomu fakultatívne pristúpenou procesnou aktivitou na strane žalovaného (návrhom na uloženie povinnosti zložiť preddavok na trovy konania, ktorý urobiť nemusel a závisel rovnako výlučne od jeho uváženia), a preto na náhradu trov konania podľa výsledku žiaden z nich nemá právo.

11. Proti tomuto uzneseniu podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca aj žalovaný.

12. Včas podané odvolanie žalovaného smerovalo proti výroku o trovách konania. V odvolaní uviedol, že súd vec nesprávne právne posúdil, jeho rozhodnutie je nepreskúmateľné, čo je potrebné považovať za tzv. inú vadu, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej. V danom prípade bolo namieste aplikovať ustanovenie § 146 ods. 2 (prvá veta) O.s.p., v zmysle ktorého platí, že náhradu trov konania znáša ten účastník, ktorý zavinil zastavenie konania. Zavinenie účastníka sa posudzuje vždy z procesného hľadiska. V danom prípade jednoznačne žalobca zavinil zastavenie konania, a preto je povinný niesť náhradu trov konania. Žalobca nezložil preddavok na trovy konania, čoho dôsledkom bolo zastavenie konania. A keďže žalobca zavinil zastavenie konania, je povinný znášať náhradu trov konania.

13. Na základe uvedeného žalovaný žiadal, aby odvolací súd uznesenie v ním napadnutej časti zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

14. Žalobca vo včas podanom odvolaní uviedol, že v čase rozhodovania súdu prvej inštancie nepochybne prebiehalo na Ústavnom súde SR konanie o súlade § 141a v spojení s § 372u O.s.p. s článkom 1 ods. 1 a článkom 2 ods. 2 Ústavy SR, pričom toto konanie sa viedlo pod sp. zn. PL ÚS 30/2015. V danom prípade sa nejedná len o fakultatívne prerušenie konania. Ako žalobca uviedol v podaní z 02.02.2016, v obdobnom konaní bolo na základe totožných dôvodov právoplatne prerušené konanie uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 7Co/255/2015-1657 v spojení s uznesením Okresného súdu Prešov č. k. 17C/225/14-1646. Súd prvej inštancie nerešpektoval rozhodnutie odvolacieho súdu v obdobnej veci, v zmysle ktorého mal rozhodnúť obdobným spôsobom. Vyriešenie otázky súladu právnych predpisov s Ústavou SR nie je otázkou, ktorú môže súd vyriešiť sám. Platí ust. § 135 ods. 1 O.s.p. Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza najmä z nesprávneho právneho posúdenia veci, nakoľko v čase prebiehajúceho konania na Ústavnom súde SR bol daný dôvod na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b) O.s.p., keďže otázka súladu právneho predpisu s ústavnými princípmi je otázkou, ktorú nemôže všeobecný súd riešiť sám. V intenciách právneho štátu a v súlade s princípmi právnej istoty je nevyhnutné, aby na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach bola daná rovnaká odpoveď (uznesenie Ústavného súdu SR IV. ÚS 499/2011-25). Ústavný súd SR na neverejnom zasadnutí 11.05.2016 o návrhu generálneho prokurátora SR a o návrhu Okresného súdu Košice II. na začatie konania o súlade poslednej vety ustanovenia § 141a ods. 1 O.s.p. s čl. 46 Ústavy SR rozhodol tak, že ustanovenie § 141a O.s.p. v znení neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 30/2015 bol 14.06.2016 uverejnený v Zbierke zákonov pod číslom 194/2016 Z. z.

15. Ďalej uviedol, že podľa čl. 125 ods. 3 Ústavy SR ustanovenie § 141a O.s.p. dňom vyhlásenia tohto nálezu v Zbierke zákonov SR stráca účinnosť. Ak Národná rada SR neuvedie toho ustanovenie zákona do súladu s Ústavou SR, stráca po šiestich mesiacoch od vyhlásenia tohto nálezu v Zbierke zákonov SR platnosť. Súd prvej inštancie nielenže nerešpektoval názor odvolacieho súdu o nutnosti prerušiť konanie, ale práve v súlade s už neúčinným ustanovením § 141a O.s.p. konanie zastavil. Nakoľko v zmysle § 154 ods. 1 O.s.p. je pre rozsudok rozhodujúci stav v čase vyhlásenia (§ 167 ods. 2 O.s.p.), nie je možné rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť, ale je nutné ho zrušiť. V danom čase nemôže dôjsť k právoplatnému zastaveniu konania z dôvodu neúčinného predpisu. Pre uvedený dôvod je potrebné zrušiť aj výrok o trovách konania.

16. Žalobca v odvolaní tiež uviedol, že dôvodom odvolania je aj skutočnosť, že rozhodoval vylúčený sudca, napriek tomu, že žalobca podal námietku zaujatosti podaním z 22.03.2016, ktoré doručil súdu 24.03.2016. Súd prvej inštancie v napadnutom uznesení uviedol, že podaná námietka zaujatosti sa týka len okolností ustanovených v § 14 ods. 3 O.s.p. Uvedený záver súdu nezodpovedá obsahu námietky podanej žalobcom. Žalobca v tejto námietke zdôraznil, že pri posudzovaní nestrannosti sudcu je potrebné brať zreteľ na subjektívnu a objektívnu stránku nestrannosti sudcu. Obsahom základného práva na prejednanie veci nestranným súdom je len povinnosť nadriadeného súdu rozhodnúť za zákonných podmienok o každom návrhu oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre pochybnosti o jeho nezaujatosti. Pri posudzovaní nestrannosti je potrebné brať zreteľ na subjektívnu a objektívnu stránku nestrannosti sudcu. Posúdenie nestrannosti súdu je potrebné hodnotiť individuálne podľa okolností konkrétneho prípadu. V danom prípade na základe dôvodných pochybností o nezaujatosti konajúceho súdu (okrem možného subjektívneho hľadiska) žalobca namietal aj objektívne hľadisko nestrannosti. Pre posúdenie nestrannosti a tým aj nezávislosti je podstatné to, či obavy osoby namietajúcej nedostatok nestrannosti sú odôvodnené aj z objektívneho hľadiska. Ako

uviedol ESLP, niekedy aj „zdanie“ nedostatku nestrannosti môže mať relevantný význam - tzv. teória zdania. Rozhodujúce nie je subjektívne stanovisko sudcu, ale existencia objektívnych skutočností. Objektívny aspekt je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávanej veci a k účastníkom konania. Rozhodujúcim prvkom je to, či obava o nestrannosti je objektívne oprávnená. Teória zdania judikovaného Európskym súdom pre ľudské práva je dokonca aj prelomená zásada zakotvená v ust. § 14 ods. 3 O.s.p. Súd musí vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadržal a objektívne posúdil všetky skutočnosti pre rozhodnutie vo veci. Postup súdu prvej inštancie spočívajúci v neprihliadnutí na uplatnenú námietku zaujatosti v konečnom dôsledku znamenal odňatie možnosti konať (§ 221 ods. 1 písm. f) O.s.p.). Už samotná skutočnosť, že súd nepostupoval v súlade s § 16 ods. 1 O.s.p. (nevyjadril sa k námietke zaujatosti a nepredložil spis odvolaciemu súdu už len za tým účelom, aby vylúčil všetky pochybnosti o možnej zaujatosti aj na teórii zdania) len zvýrazňuje dôvodné pochybnosti o zaujatosti sudcu Y. C.. Prvostupňový sudca nerešpektoval intencie právneho štátu a princíp právnej istoty.

17. Na základe uvedeného žalobca žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodol, že sudca Okresného súdu Prešov Y. T. C. je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 13C/270/2008.

18. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) vychádzajúc z ustanovenia § 470 ods. 1 a ods. 2 veta prvá CSP, podľa ktorého, ak nie je uvedené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti, pritom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, preskúmal uznesenie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), a vyhodnotil námietku zaujatosti a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie vo výroku o zamietnutí návrhu žalobcu na prerušenie konania zo dňa 02.02.2016 doručené súdu dňa 04.02.2016 je potrebné zrušiť. Uznesenie vo výroku o zastavení konania je potrebné zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. U zákonného sudcu Y. T. C. nie je daný zákonný dôvod na jeho vylúčenie.

19. Zo spisu vyplýva, že súd prvej inštancie uznesením č. k. 13C/213/2011-1234 zo dňa 14.03.2012 opravil v uznesení č. k. 13C/213/2011-1198 zo dňa 16.01.2012 v záhlaví sídlo žalobcu, ktorým je: H. X, V., T. XXXX, W. Z., výrok uznesenia tak, že tento správne znie: „pripúšťa, aby do konania namiesto doterajšieho žalobcu vstúpil: H. N., Z. & V., T. XXXX, N. Z.“, poučenie uznesenia tak, že poučenie znie: Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešov. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje na nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha“, a uložil žalobcovi zložiť preddavok na trovy konania v sume 1.159,133,61 eur v lehote 30 dní od doručenia tohto uznesenia na účet Okresného súdu Prešov.

20. Uznesenie vo výroku o povinnosti žalobcu zložiť preddavok sa stalo právoplatným dňa 23.03.2012 a vykonateľným dňa 23.04.2012, ostatné výroky sa stali právoplatnými a vykonateľnými dňa 11.04.2012.

21. Dňa 30.03.2012 doručil žalobca súdu prvej inštancie návrh na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. b) O.s.p.

22. Uznesením č. k. 13C/213/2011-1260 zo dňa 17.04.2012 súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania.

23. Dňa 23.04.2012 doručil žalobca súdu prvej inštancie opätovne návrh na prerušenie konania podľa ust. §109 ods. 1 ods. písm. b) O.s.p. a návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov so znením, že ustanovenie § 141a O.s.p. nie je v súlade s ustanoveniami čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 152 ods. 4 Ústavy SR a s čl. 6 ods. 1, čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a s čl. 1, čl. 3, čl. 4 ods. 1, 4, čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd.

24. Proti uzneseniu č.k. 13C/213/2011-1260 podal žalobca odvolanie a žiadal napadnuté uznesenie zmeniť tak, že konanie vedené na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 13C/213/2011 sa prerušuje do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu SR v konaní o sťažnosti proti uzneseniu Okresného súdu Prešov zo dňa 14.03.2012 sp. zn. 13C/213/2011-1234.

25. Na základe podaného odvolania odvolací Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 17Co/81/2012-1392 zo dňa 06.11.2012 zrušil uznesenie Okresného súdu Prešov č. k. 13C/213/2011-1260 zo dňa 17.04.2012 a vrátil vec na ďalšie konanie a rozhodnutie, pričom uložil súdu prvej inštancie opätovne rozhodnúť o návrhu žalobcu na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. b) O.s.p. zo dňa 30.03.2012 (č. l. 1249) a o ďalšom návrhu na prerušenie konania zo dňa 19.04.2012 (na č. l. 1264) a o sťažnosti žalobcu na č. l. 1255. Ďalej mu uložil vyriešiť otázku aktívnej vecnej legitímácie v súvislosti s uznesením č. k. 13C/213/2011-1198 zo dňa 16.01.2012 a opravného uznesenia č. k. 13C/213/2011-1234 zo dňa 14.03.2012.

26. Následne súd prvej inštancie uznesením č. k. 13C/213/2011-1397 zo 17.01.2013 opravil v záhlaviach uznesení č. k. 13C/213/2011-1198 zo 16.01.2013 a č. k. 13C/213/2011-1234 zo 14.03.2012 v označení odporcu identifikačné číslo, ktoré správne znie: „ XX XXX XXX“, návrh navrhovateľa na prerušenie konania doručený súdu dňa 30.03.2012 zamietol, návrh navrhovateľa na prerušenie konania doručený súdu dňa 23.04.2012 zamietol, návrh odporcu na zastavenie konania doručený súdu dňa 07.05.2012 zamietol.

27. Proti tomuto uzneseniu podali odvolanie žalobca aj žalovaný.

28. Na základe podaného odvolania odvolací Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 17Co/49/2013-1521 zo dňa 07.11.2013 potvrdil uznesenie vo výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania doručeného súdu dňa 30.03.2012. Zrušil uznesenie vo výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania doručeného súdu dňa 23.04.2012. Zrušil uznesenie vo výroku o zamietnutí návrhu odporcu na zastavenie konania doručeného súdu dňa 07.05.2012 a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

29. Odvolací súd vo vzťahu k potvrdzujúcemu výroku konštatoval, že súd prvého stupňa správne zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania, lebo bolo nesporne preukázané, že konanie na Ústavnom súde SR vedené pod sp. zn. II. ÚS182/2012 už neprebíha, lebo uvedená vec bola na Ústavnom súde SR rozhodnutá tak, že sťažnosť spoločnosti H. bola odmietnutá ako podaná zjavne neoprávnenou osobou. V čase rozhodovania odvolacieho súdu aj sťažnosť spoločnosti X. smerujúca proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 13C/213/2011-1234 zo 14.03.2012 v časti, ktorou bolo rozhodnuté o uložení povinnosti zložiť preddavok na trovy konania, bola odmietnutá pre neprípustnosť, a to v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS/440/2013. Navrhovateľ vo svojom návrhu doručenom súdu 30.03.2012 nekonkretizoval číslo konania, pod ktorým malo byť vedené konanie na Ústavnom súde o sťažnosti navrhovateľa proti uzneseniu súdu prvého stupňa, teda neuviedol konkrétne jeho číslo. Ak súd prvého stupňa zistil, že sa vedie na Ústavnom súde SR konanie vedené pod sp. zn. II. ÚS/182/2012, ktoré bolo začaté na základe sťažnosti spoločnosti H. smerujúcej proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 13C/213/2011-1234 zo dňa 14.03.2012 v časti výroku o uložení povinnosti navrhovateľa zložiť preddavok na trovy konania, a po zistení, že toto konanie skončilo tak, že sťažnosť bola odmietnutá ako podaná zjavne neoprávnenou osobou, oprávnene zamietol návrh na prerušenie konania. V návrhu na prerušenie konania totiž nebolo konkretizované iné konanie, ktoré by malo byť vedené na Ústavnom súde SR proti uzneseniu Okresného súdu Prešov v predmetnej veci. Navrhovateľ už v návrhu na prerušenie konania mal konkretizovať číslom konanie vedené na Ústavnom súde SR, do skončenia ktorého navrhoval konanie prerušiť. Keďže tak neurobil a súd prvého stupňa sám zistil, že takýmto konaním bolo konanie vedené na Ústavnom súde SR pod sp.zn. II. ÚS/182/2012, ktoré bolo ukončené, správne nezistil dôvod na prerušenie konania. V čase odvolacieho konania bolo však aj ďalšie konanie vedené na Ústavnom súde SR pod sp.zn. III. ÚS/440/2013 o sťažnosti spoločnosti X. smerujúcej proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 13C/213/2011-1234 zo dňa 14.03.2012 v časti, ktorou bolo rozhodnuté o uložení povinnosti zložiť preddavok na trovy konania, odmietnuté pre neprípustnosť. Teda ani toto konanie vedené pod sp.zn. III. ÚS/440/2013 už nemôže byť dôvodom na prerušenie konania do jeho ukončenia, nakoľko už bolo ukončené. Konanie vedené na Ústavnom súde SR pod sp.zn. III. ÚS/440/2013 bolo iniciované spoločnosťou X., teda pôvodným navrhovateľom v konaní sp.zn. 13C/213/2011 vedeným Okresným súdom Prešov. Vzhľadom na zámenu účastníkov konania na strane navrhovateľa už od

11.04.2012 sa navrhovateľom namiesto pôvodného navrhovateľa X. M. & K. N. stal nový navrhovateľ, t. j. H., preto na rozhodnutie v predmetnej právnej veci by nemohlo mať žiaden vplyv konanie na ústavnom súde vedené pôvodným navrhovateľom, ktorý od 11.04.2012 už nie je navrhovateľom v tomto konaní. Teda konanie na Ústavnom súde SR vedené pod sp.zn. III. ÚS/440/ 2013 sa netýkalo účastníkov predmetného konania, preto nemohlo by byť ani dôvodom na prerušenie predmetného konania. Preto odvolací súd uznesenie vo výroku o zamietnutí návrhu doručeného súdu dňa 30.03.2012 na prerušenie konania potvrdil.

30. K ďalšiemu návrhu na prerušenie konania, doručeného súdu dňa 23.04.2012, odvolací súd konštatoval, že takýto návrh na prerušenie konania podal pôvodný navrhovateľ, a to X.. Z obsahu spisu však vyplýva, že uznesením Okresného súdu Prešov č. k. 13C/213/2011-1198 zo dňa 16.01.2012 v spojení s opravným uznesením č. k. 13C/213/2011-1234 zo dňa 14.03.2012 bol pripustený namiesto doterajšieho navrhovateľa vstup spoločnosti H., Z. P.C. XXXX, N., Z. s tým, že uznesenie nadobudlo právoplatnosť 11.04.2012. Dňa 23.04.2012 preto pôvodný navrhovateľ X. M. & K. N. nebol oprávnený podávať už žiadne procesné návrhy v tomto konaní, teda ani návrh na prerušenie konania doručený súdu dňa 23.04.2012. Akékoľvek procesné návrhy mohol pôvodný navrhovateľ podávať iba do právoplatného rozhodnutia súdu o zámene účastníkov konania na strane navrhovateľov. Po tom, čo bolo právoplatne rozhodnuté o vstupe nového navrhovateľa na miesto doterajšieho do konania, a to dňom 11.04.2012, účastníkom sa stal nový navrhovateľ, a to spoločnosť H., ktorý je oprávnený podávať procesné návrhy. Takýto procesný návrh z jeho strany však podaný nebol.

31. Preto odvolací súd uznesenie vo výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania doručeného súdu dňa 23.04.2012 zrušil postupom podľa § 221 ods.1 písm. i/ O. s. p. majúc za to, že nemalo byť ani vydané, nakoľko nemohlo sa konať o procesnom návrhu niekoho, kto účastníkom konania nie je.

32. Vo vzťahu k zamietnutiu návrhu odporcu na zastavenie konania doručeného súdu dňa 07.05.2012 odvolací súd konštatoval, že súd prvého stupňa predčasne rozhodol, keď návrh odporcu na zastavenie konania pre nezloženie preddavku na trovy konania zamietol. V zmysle ust. § 141a ods. 1 O. s.p. je možné navrhovateľovi, ktorý uplatňuje právo na zaplatenie peňažnej sumy prevyšujúcej 400-násobok životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu uložiť v lehote nie dlhšej ako 60 dní zložiť preddavok na trovy konania, ale za predpokladu, ak u navrhovateľa nie sú splnené predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 O.s.p. v celom rozsahu. Povinnosť navrhovateľa zložiť preddavok na trovy konania v sume 1.159.133,61 eur v lehote 30 dní od doručenia uznesenia bola uložená subjektu X. M. & K. N. uznesením Okresného súdu Prešov č.k. 13C/213/2011-1234 zo dňa 14.03.2012. Vzhľadom na to, že novým navrhovateľom, a to spoločnosť H. N. sa stala až od právoplatnosti uznesenia o pripustení zámene účastníkov konania na strane navrhovateľa, t. j. dňa 11.04.2012, u tohto nového navrhovateľa sa neskúmali podmienky na možnú aplikáciu ust. § 141a O. s. p., a to, či u tohto navrhovateľa, t. j. spoločnosti H. N., nie sú splnené predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 O. s. p. v celom rozsahu. Ak teda odporca podal návrh na zastavenie konania doručený súdu 07.05.2012 z dôvodu nezloženia preddavku na trovy konania podľa § 141a O. s. p., nebolo možné rozhodnúť o jeho návrhu bez zistenia, či u nového navrhovateľa spoločnosti H., nie sú predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu podľa § 138 O. s. p. Novému navrhovateľovi nebola uložená súdom prvého stupňa ani žiadna povinnosť zložiť preddavok na trovy konania podľa § 141a O. s. p.

33. Preto odvolací súd uznesenie do výroku o zamietnutí návrhu odporcu na zastavenie konania doručeného súdu dňa 07.05.2012 postupom podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. zrušil a postupom podľa odseku 2 citovaného ustanovenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

34. Dňa 11.02.2014 vyzval súd prvej inštancie žalobcu, aby v lehote 20 dní oznámil súdu, či spĺňa predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu a aby v tej istej lehote predložil dôkazy svedčiace o majetkovej situácii žalobcu (jeho majetku, aktívach a pasívach).

35. Dňa 06.05.2014 doručil žalobca súdu prvej inštancie návrh na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. b) O.s.p. za účelom podania návrhu na Ústavný súd SR na začatie konania o súlade právnych predpisov v tomto konaní, a to ustanovenia § 141a O.s.p. s Ústavou SR, Dohovorom na ochranu ľudských práv a základných slobôd, Listinou základných práv a slobôd a Chartou základných práv EÚ.

36. Uznesením č. k. 13C/213/2011-1576 zo dňa 21.12.2015 súd prvej inštancie uložil žalobcovi, aby v lehote 60 dní od doručenia tohto uznesenia zložil preddavok na trovy konania v sume 1.159,133,61 eur na účet Okresného súdu Prešov. Tiež vyzval žalovaného, aby v lehote 60 dní od doručenia tohto uznesenia zložil preddavok na trovy konania v sume 1.159,133,61 eur. Návrh na prerušenie konania zamietol.

37. Proti tomuto uzneseniu, a to proti jeho tretiemu výroku, podal odvolanie žalobca, pričom odvolanie bolo podané po lehote. Žiadal uznesenie v napadnutom výroku zmeniť a prerušiť konania do právoplatného skončenia konania na Ústavnom súde SR podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy SR, č. k. PL ÚS 30/2015.

38. Dňa 24.03.2016 žalobca súdu doručil podanie označené ako námietka zaujatosti, ktorým namietal zákonného sudcu Y. T. C..

39. Na č. l. 1703 sa nachádza návrh žalobcu na prerušenie konania a žiadosť o odročenie pojednávania a oznámenie o zmene adresy kancelárie právneho zástupcu. Žalobca žiadal prerušiť konania do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu SR, resp. do právoplatného skončenia konania o súlade právnych predpisov, vedeného na Ústavnom súde SR pod sp. zn. Rvp 3490/2015, ktoré inicioval návrhom zo dňa 09.03.2015 generálny prokurátor SR (návrh doručený ÚS SR dňa 16.03.2015) na začatie konania o súlade ustanovenia § 141a v spojení s § 372u O.s.p. s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy SR.

40. Následne súd prvej inštancie uznesením č. k. 13C/213/2011-1708, ktoré je predmetom tohto odvolacieho konania, zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania zo dňa 02.02.2016 doručený súdu 04.02.2016, konanie zastavil a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

41. Predmetné rozhodnutie odôvodnil tak, ako je uvedené vyššie (ods. 3 tohto uznesenia), pričom v súvislosti s (neskoro) podaným odvolaním zo dňa 02.02.2016 proti uzneseniu č. k. 13C/213/2011-1576 zo dňa 21.12.2015 konštatoval, že je zrejme, že žalobca nežiada zrušenie, resp. zmenu (revíziu) rozhodnutia o jeho predchádzajúcom návrhu na prerušenie konania, ale prerušenie konania na základe iných doposiaľ neuplatnených skutočností, teda o prerušenie konania z iného dôvodu (a to i podľa obsahu jeho neskoršej nižšie uvedenej námietky zaujatosti, aby súd „rozhodol o návrhu na prerušenie konania z dôvodu, že rozhodnutie závisí od otázky, ktorú rieši Ústavný súd SR pod sp. zn. PL. ÚS 30/2015“). V danom prípade ďalšie konanie a rozhodnutie nezávisí od rozhodnutia v predmetnom konaní na Ústavnom súde SR, a toto by mohlo byť dôvodom pre fakultatívne prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 O.s.p. Preto súd prvého stupňa zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania.

42. Žalobca do spisu pripojil Nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 30/2015 z 11.05.2016, ktorým Ústavný súd SR rozhodol, že ustanovenie § 141a Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Vo zvyšnej časti návrhom nevyhovelo. Podľa čl. 125 ods. 3 Ústavy SR ustanovenie § 141a Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov dňom vyhlásenia tohto nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky stráca účinnosť. Ak národná rada Slovenskej republiky neuvedie toto ustanovenie zákona do súladu s Ústavou Slovenskej republiky, stráca po šiestich mesiacoch od vyhlásenia tohto nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky platnosť.

43. Keďže žalobca žiadal o prerušenie konania podľa druhej vety § 109 ods. 1 písm. b) O.s.p. za účelom podania návrhu na Ústavný súd SR na začatie konania o súlade právnych predpisov z dôvodu nesúladu § 141a O.s.p. s čl. 46 ods. 1 a ďalších Ústavy SR a s čl. 6 ods. 1, čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a s čl. 1 a ďalších Listiny základných práv a slobôd, dôsledkom vyhlásenia nesúladu ust. § 141a O.s.p. s čl. 1 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR zanikol dôvod, pre ktorý žalobca žiadal o prerušenie konania.

44. Preto odvolací súd napadnuté uznesenie vo výroku o zamietnutí návrhu žalobcu zo dňa 02.02.2016 doručený súdu dňa 04.02.2016 podľa ust. § 389 ods. 1 písm. d) CSP zrušil.

45. Vo vzťahu k výroku o zastavení konania v súvislosti so zánikom dôvodu na prerušenie konania odvolací súd konštatuje, že je dôvodnou odvolacia námietka žalobcu, že nemôže dôjsť k právoplatnému

zastaveniu konania z dôvodu neúčinného predpisu. Keďže odpadol dôvod na zastavenie konania, súd prvej inštancie môže ďalej vo veci konať. Pre uvedený dôvod bolo potrebné zároveň zrušiť aj súvisiaci výrok o trovách konania.

46. Preto odvolací súd uznesenie vo výroku o zastavení konania a v súvisiacom výroku o trovách konania podľa ust. § 389 ods. 1 písm. d) CSP zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

47. Vo vzťahu k námietke zaujatosti voči zákonnému sudcovi Y. T. C. odvolací súd konštatuje, že žalobca písomným podaním zo dňa 22.03.2016 doručeného súdu dňa 22.03.2016 vzniesol námietku zaujatosti zákonného sudcu, pričom z tejto námietky nepochybne vyplýva, že námietka zaujatosti sa týkala iba okolností, ktoré spočívajú v postupe sudcu v prejednávanej veci. Súd prvej inštancie správne postupoval, keď v zmysle ust. § 15a ods. 5 O.s.p. na námietku zaujatosti z týchto dôvodov neprihliadal a vec nepredložil nadriadenému súdu na rozhodnutie o námietke zaujatosti.

48. K opakovanej námietke zaujatosti vznesenej žalobcom v odvolaní proti uzneseniu č. k. 13C/213/2011-1708 zo dňa 05.05.2016 sa vyjadril zákonný sudca dňa 26.07.2016. Vo vyjadrení uviedol, že okrem pracovného vzťahu založeného konaním a rozhodovaním nie je v žiadnom pomere k sporu, k stranám, ich zástupcom, alebo osobám zúčastneným na konaní. Vo veci sa necíti byť zaujatý. O predchádzajúcom uložení povinnosti zložiť preddavok na trovy konania bolo rozhodnuté právoplatným (nenapadnutým) uznesením, pričom pri absencii inej úpravy aj v zmysle ust. § 51 ods. 1 zák. č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom pre nezloženie zábezpeky nemožno proti vôli odporcu v konaní pokračovať a konanie sa zastaví. V súvislosti s odvolaním má sudca za to, že napadnuté rozhodnutie bolo správne a zákonné, pričom v súvislosti s týmto odvolaním sa v odvolacom konaní nerozhoduje o zastavení konania, ale podľa rozsahu odvolania len o správnosti napadnutého rozhodnutia, ktorého dôvody (nezaplatenie uloženého preddavku) nezanikli.

49. Strana má právo z dôvodov uvedených v § 49 uplatniť námietku zaujatosti (§ 52 ods. 1 CSP).

50. V námietke zaujatosti musí byť okrem všeobecných náležitostí podania uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, kedy sa strana uplatňujúca si námietku o dôvode vylúčenia dozvedela a dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti podľa prvej vety, súd neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. Ustanovenia o odstraňovaní väd podania sa nepoužívajú (§ 52 ods. 2 CSP).

51. Odvolací súd konštatuje, že žalobca v námietke zaujatosti okrem potreby posúdenia nestrannosti sudcu zo subjektívneho aj z objektívneho hľadiska, uviedol len teoretický výklad týchto hľadísk, neuviedol žiadnu inú relevantnú skutočnosť, ktorá by bola spôsobilá privodiť záver, že zákonný sudca Y. T. C. je vylúčený z prejednávania a rozhodovania tejto veci. Samotná okolnosť, že na základe skôr vznesenej námietky zaujatosti, keď sa sudca k tejto nevyjadril a nepredložil vec na rozhodnutie svojmu nadriadenému súdu, už len za účelom, aby sa vylúčili všetky pochybnosti o možnej zaujatosti založenej aj na teórii zdania, nemohla zvýrazniť dôvodné pochybnosti o zaujatosti sudcu Y. T. C. tak, ako to namietal žalobca. Zákonný sudca totiž postupoval v súlade s ust. § 15a ods. 5 O.s.p., na námietku zaujatosti neprihliadal a nemal povinnosť predložiť vec nadriadenému súdu. Ani v námietke zaujatosti vznesenej v odvolaní zo dňa 17.06.2016 žalobca neuviedol žiadny taký dôvod, ktorý by bol spôsobilý spochybniť nezaujatosť zákonného sudcu. Zákonný sudca sa vyjadril, že nie je zaujatý. Žalobca v námietke neuviedol a nevyplýva to ani z vyjadrenia sudcu a zo spisu, že by zákonný sudca mal pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo k osobám zúčastneným na konaní, teda že by mohli existovať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti, že by sudca mal mať určitý záujem na spôsobe skončenia sporu, na výsledku sporu, teda že by bol na ňom sám zainteresovaný. Pomer k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní znamená, že sudca má určitý pozitívny (priateľský) alebo negatívny (nepriateľský) pomer k týmto subjektom. Takýto pomer však v danom prípade preukázaný nebol.

52. Preto odvolací súd vyslovil, že sudca Mgr. Peter Revák nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

53. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)